

Belasting over sparen en beleggen

Update ontwikkelingen in Box 3

Box 3: bezwaar maken tegen de aanslag inkomstenbelasting?

Zoals u ongetwijfeld heeft meegekregen staat de wijze van heffing over inkomsten uit sparen en beleggen (box 3) al enige tijd ter discussie. De afgelopen jaren hebben belastingplichtigen de rechtsgeldigheid van deze heffing tot aan de Hoge Raad betwist. Tot dusver heeft de Belastingdienst in de meeste zaken aan het langste eind getrokken. Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de box 3 heffing in strijd is met Europees recht, onder meer door te oordelen dat sprake is van een inbreuk op het recht van eigendom.

In het verlengde van onze flyer van 26 november jongstleden, informeren wij u over de meest recente ontwikkelingen. Allereerst gaan we kort in op het systeem van belastingheffing in box 3, vervolgens zetten we de ontwikkelingen uiteen en tenslotte gaan we in op de vraag of het opportuun kan zijn om bezwaar te maken tegen de aanslag inkomstenbelasting.

Het systeem van box 3

De Nederlandse inkomstenbelasting kent drie inkomenscategorieën (boxen) waarover belasting wordt geheven. In box 1 betaalt u belasting over inkomen uit werk en woning, in box 2 over inkomen uit aanmerkelijk belang en in box 3 over het inkomen uit sparen en beleggen.

In tegenstelling tot de belastingheffing in de overige boxen, wordt in box 3 niet geheven over het daadwerkelijk gerealiseerde inkomen, maar over een fictief vastgesteld rendement. Over het gehele forfaitaire rendement is 31% belasting verschuldigd.

Tot en met 2016 werd voor de belastingheffing in box 3 verondersteld dat belastingplichtigen een rendement van 4% realiseerden op hun vermogen. Vanaf 2017 geldt dat het belaste fictieve rendement afhangt van de omvang van het vermogen rekening houdende met een veronderstelde vermogensmix. Des te groter het vermogen, des te hoger het belaste rendement dat de belastingplichtige wordt geacht te behalen.

De gedachte die hieraan ten grondslag ligt, is dat belastingplichtigen met een groter vermogen worden geacht een groter deel hiervan te investeren in hoogrenderende beleggingen. Bij belastingplichtigen met een relatief kleiner vermogen wordt aangenomen dat een groot deel van het vermogen bestaat uit laagrenderende beleggingen zoals spaartegoeden. Het forfaitaire rendement voor 2021 is opgenomen in de tabel hieronder.

Belastingstijven box 3 (2021)	Forfaitaire rendement
Vrijgesteld: € 0 - € 50.000	N.V.T.
1 ^e schijf: € 50.001 - € 100.000	1,898%
2 ^e schijf: € 100.001 - € 1.000.000	4,501%
3 ^e schijf: € 1.000.001 ->	5,69%

Weerstand tegen heffingssystematiek box 3

De belastingheffing in box 3 wordt door velen als onrechtvaardig ervaren. Een belangrijke oorzaak hiervan is gelegen in de omstandigheid dat de belastingheffing is gebaseerd op een fictief rendement in plaats van het werkelijke rendement. Dat betekent dus dat ook belasting wordt geheven indien het gehele vermogen uit banktegoeden bestaat. De rente op deze spaartegoeden is echter vaak nihil of zelfs negatief.

De Belastingdienst ontvangt jaarlijks dan ook tal van bezwaarschriften waarin wordt geageerd tegen de box 3-heffing. Deze bezwaarschriften zijn door de staatssecretaris van financiën aangemerkt als massaal bezwaar.

Eerdere ontwikkelingen

In het verleden zijn al verschillende procedures gevoerd tegen de Belastingdienst omtrent de heffingssystematiek van box 3. Tot dusver hebben deze procedures voor de belastingplichtigen niet tot de gewenste uitkomst geleid. Zo oordeelde de Hoge Raad in 2019 en in 2021 dat het box 3 systeem tot 2017 in strijd was met het eigendomsrecht, maar vond de Hoge Raad dat ingrijpen door de rechter (nog) niet op zijn plaats was.

Het was aan de wetgever om het wettelijke systeem aan te passen. Alleen indien in concrete gevallen sprake is van een buitensporige last, kan de rechter ingrijpen. In de praktijk komen rechters echter zelden tot de conclusie dat sprake is van een dergelijke individuele en buitensporige last. Zelfs bij een belastingdruk van meer dan 100%, waarin het werkelijke rendement op het vermogen dus lager is dan de verschuldigde belasting in box 3, kan niet altijd worden gesproken van een individuele en buitensporige last.

Met het oog op deze ontwikkelingen, werd de slagingskans van bezwaarschriften en procedures tegen box 3 over het algemeen laag ingeschat.

Recente ontwikkelingen

Met haar arrest van 24 december jongstleden wacht de Hoge Raad niet langer op wettelijke aanpassingen. De hoogste rechter biedt de belastingbetaler direct compensatie door de heffingsgrondslag te baseren op het werkelijk rendement. Mocht het werkelijke rendement lager zijn dan het fictieve rendement, zet de rechter hiermee de heffingssystematiek van box 3 buitenspel.

Dat is met name goed nieuws voor belastingplichtigen van wie het vermogen voor een groot deel bestaat uit banktegoeden of als sprake is van verliezen op beleggingen. Indien zij tijdig bezwaar maken tegen hun definitieve aanslag inkomstenbelasting, zouden zij een groot deel van de verschuldigde belasting in box 3 terug kunnen krijgen.

Wat kunt u op dit moment doen?

Nu de Hoge Raad uitspraak heeft gedaan, kan het aanbeveling verdienen om bezwaar te maken. Dat is het geval wanneer het werkelijk rendement lager is dan het forfaitaire rendement. Wel is van belang om bij nog te ontvangen definitieve aanslagen inkomstenbelasting tijdig, binnen zes weken, in actie te komen. Indien niet tijdig bezwaar wordt gemaakt, is de kans groot dat u niet in aanmerking komt voor een teruggaaf van belasting.

Onze verwachtingen

Onze verwachting is dat het Ministerie van Financiën de uitspraak gaat bestuderen en met richtlijnen komt om de bezwaren inhoudelijk en procesmatig af te handelen.

In het coalitieakkoord van 15 december 2021 heeft de wetgever aangekondigd vanaf 1 januari 2025 een nieuw systeem in te voeren voor de heffing in box 3. In dit nieuwe stelsel zal het werkelijk behaalde rendement worden belast. Daarnaast zal het heffingsvrije vermogen vanaf 2023 worden verhoogd naar €80.000.

Ten slotte

Vanzelfsprekend houden wij u op de hoogte van relevante ontwikkelingen op dit gebied. Mocht u vragen hebben omtrent de ontwikkelingen ten aanzien van box 3, neem dan contact op met uw relatiebeheerder.